

АНАЛІЗ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ УКРАЇНИ В ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

ANALYSIS OF FOREIGN INVESTMENT UKRAINE IN GLOBALIZATION PROCESSES

У статті розкрито значення іноземного інвестування у глобалізаційних процесах сучасності для економіки у світі загалом та в Україні зокрема. Задля цього проаналізовано сучасний стан прямих іноземних інвестицій, за допомогою статистичних методів визначено динаміку прямих іноземних інвестицій. Також оцінено індекс інвестиційної привабливості та інвестиційному клімату України. Визначено стимулюючий вплив інвестування на формування ефектної структури економіки України. Розкрито особливості нових механізмів залучення іноземних інвестицій на національному рівні під впливом економіко-інституціональних перетворень. Проведено аналіз інвестування "round tripping" як в Україні, так і в інших країнах світу. У ході дослідження визначено основні проблеми та негативні фактори, що стримують розвиток інвестиційної діяльності нашої держави. Проаналізовано потенціал України у розрізі привабливості для іноземних інвесторів та надано оцінку у довгостроковій перспективі.

Ключові слова: інвестиції, прями іноземні інвестиції, "round tripping", індекс інвестиційної привабливості, інвестор, географічна структура.

В статті раскрыто значение иностранного инвестирования в глобализационных про-

цессах современности для экономики в мире в целом и в Украине в частности. С этой целью проанализировано современное состояние прямых иностранных инвестиций, с помощью статистических методов определена динамика прямых иностранных инвестиций. Также оценен индекс инвестиционной привлекательности и инвестиционного климата Украины. Определено стимулирующее влияние инвестирования на формирование эффективной структуры экономики Украины. Раскрыты особенности новых механизмов привлечения иностранных инвестиций на национальном уровне под влиянием экономико-институциональных преобразований. Проведен анализ инвестирования "round tripping" как в Украине, так и в других странах мира. В ходе исследования определены основные проблемы и негативные факторы, сдерживающие развитие инвестиционной деятельности нашего государства. Проанализирован потенциал Украины в разрезе привлекательности для иностранных инвесторов и предоставлена оценка в долгосрочной перспективе.

Ключевые слова: инвестиции, прямые иностранные инвестиции, "round tripping", индекс инвестиционной привлекательности, инвестор, географическая структура.

УДК 339.330:322

<https://doi.org/10.32843/infrastruct42-8>

Ричка М.А.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу
Національний авіаційний університет
Ільченко А.О.
студентка
Національний авіаційний університет

Rychka Maryna

National Aviation University
Ilchenko Anastasiia
National Aviation University

The economic development of any country depends on investment. Crucial to transformations is the flow and efficiency of foreign investment. Foreign investment should be seen as an accelerator of economic development and political stabilization, where the most advantageous way of financing is foreign direct investment, which does not lead to increase in the external debt of the state's national economy. The article describes the importance of foreign investment in the globalization processes of our time for the economy as a whole in the world, in particular in Ukraine. For this purpose, the current state of FDI was analyzed and the dynamics of FDI was determined using statistical methods. The investment attractiveness index and the investment environment of Ukraine were also evaluated. The stimulating influence of investment on the formation of an effective structure of the Ukrainian economy has been determined. The features of new mechanisms for attracting foreign investment at the national level under the influence of economic and institutional transformations are revealed. The analysis of round tripping investments is carried in Ukraine and in other countries of the world. The study identified the main problems and negative factors that hinder the development of investment activity in our country. The potential of Ukraine in terms of attractiveness of foreign investors is analyzed and a long-term assessment is provided. The study of investments into the economy of Ukraine made it possible to point out that foreign direct investment is a determining factor that influences the pace of economic growth and development of the country as a whole, as it is the basis for international cooperation and socio-economic development of the population. First of all, FDI in Ukraine should contribute to sustainable and balanced development, structural modernization of the domestic economy, and increase the level of international competitiveness. Ukraine is slowly but surely moving towards a positive investment image, which should ensure the inflow of new foreign investments. All this build not only the trust of foreign investors, but also their confidence in the long-term perspective.

Key words: investments, foreign direct investment, round tripping, index of investment attractiveness, investor, geographical structure.

Постановка проблеми. Одними з важливих пріоритетів країни є забезпечення високих темпів зростання економіки, підвищення рівня життя населення та становлення її позитивного іміджу на світовій арені. Через значні інвестиційні надходження країна може отримати позитивні ефекти. Поліпшення умов бізнесу, покращення рівня життя населення, забезпечення сталого економічного розвитку, зростання виробництва, розвиток інноваційної сфери та підвищення своєї конкурентоспроможності на світовому ринку є можливими за умови активізації інвестиційних процесів в усіх сферах життєдіяльності. Інвестування впливає перш за все на вирішення соціально-економічних проблем, з якими стикається будь-яка країна. Про-

блема низького капіталовкладення та відсутності припливу інвестицій є актуальною для України та потребує вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значну увагу дослідженню проблем залучення іноземних інвестицій у національну економіку приділяли такі вчені, як М.Д. Лесечко, А.О. Черемис, О.М. Черемис, О.В. Химич, А.А. Буряк, М.І. Долішній, І.О. Бланк, Б.В. Губський, О.Д. Данілов. Однак, незважаючи на велику кількість досліджень та наукових робіт, сьогодні залишається низка невирішених питань для подальшого аналізу.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз іноземного інвестування в національній економіці України та оцінювання подальших перспектив.

Виклад основного матеріалу дослідження. Іноземні інвестиції у глобалізаційних процесах сучасності демонструють свій величезний вплив, проєвропейська інтеграційна політика зумовлює необхідність розвитку інвестування в Україні, адже відкрита, орієнтована на експорт вітчизняна економіка має залежність від іноземних інвесторів. Економічний розвиток будь-якої країни залежить від інвестування. Приплив та ефективність іноземних інвестицій суттєво впливають на трансформації в країні. Так, прикладами найбільших темпів підйомів економік, які спостерігалися після інвестиційної активності, є економіки США, Японії, ФРН, Великої Британії, Франції. Також підвищення інвестиційної активності сприяло появі таких нових індустріальних країн Азії, як Південна Корея, Тайвань, Сінгапур, Таїланд [9]. На рис. 1 та в табл. 1 зображено динаміку зростання ПІІ у світовому масштабі за групами країн.

У 2018 р. надходження ПІІ в країни, що розвиваються, склали 706 млрд. дол. США, що на три чверті більше, ніж їх відплив ПІІ, що склав 418 млрд. дол. США. 73% цього притоку та 96% відтоку були приписані економікам, що розвиваються в Азії та Океанії. Економіки, що розвиваються в Америці та Африці, залучали менше прямих іноземних інвестицій та відігравали лише незначну роль у загальних підсумках. Країни з перехідною економікою тільки приймали прямі іноземні інвестиції від інших країн [10].

Тенденції та глобальні закономірності у 2018 р. демонструють приплив прямих світових іноземних інвестицій (ПІІ) менше, ніж у 2017 р., на 13%, що складає 1,3 трлн. дол. США, загалом цей спад відбувається третій рік поспіль. Прямі іноземні інвестиції в розвинені економіки зменшились до 557 млрд. дол. США. Як наслідок, на відміну від

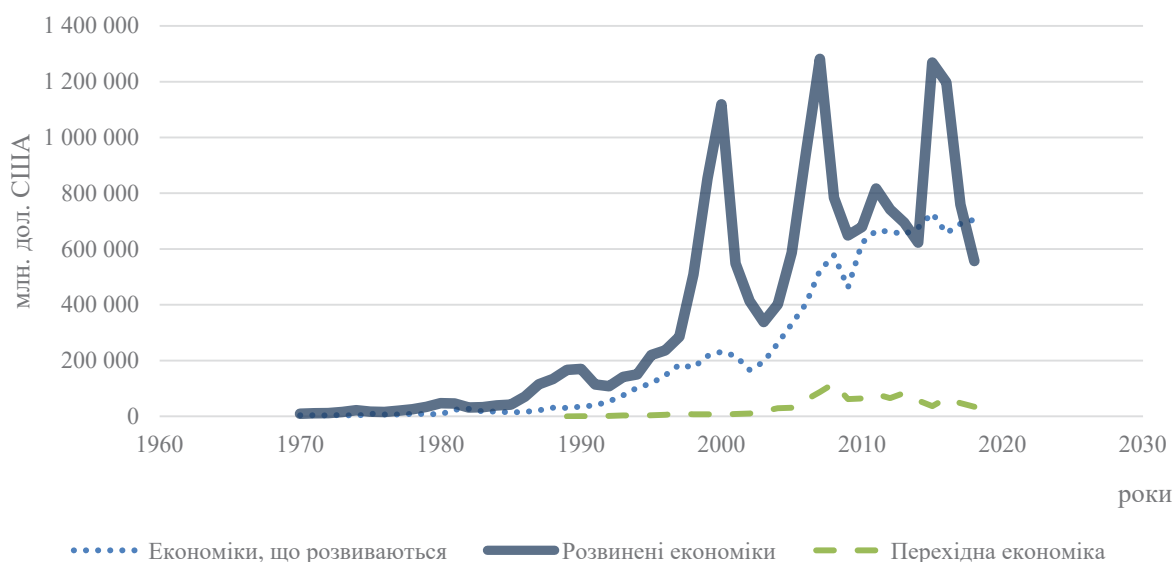

Рис. 1. Потоки прямих іноземних інвестицій за групами економік

Джерело: побудовано авторами за даними [10]

Таблиця 1

Потоки прямих іноземних інвестицій за групами економік 1970–2018 рр., млн. дол. США

Показник	1970 р.	1975 р.	1980 р.	1985 р.	1989 р.	1990 р.	1991 р.	1995 р.
Розвинені економіки	9 491	16 854	46 976	41 746	166 532	170 165	114 451	219 761
Економіки, що розвиваються	3 766	9 538	7 396	14 070	30 388	34 649	39 310	117 763
Перехідна економіка	—	—	—	—	18	75	204	3 999
	2000 р.	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.
Розвинені економіки	1 119 102	586 503	940 860	1 281 813	784 005	648 778	679 010	816 837
Економіки, що розвиваються	231 589	331 421	403 561	522 398	578 009	461 615	622 301	665 068
Перехідна економіка	5 924	30 666	58 829	87 233	117 733	61 840	63 796	79 449
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	
Розвинені економіки	741 765	694 848	623 078	1 268 595	1 197 735	759 256	556 892	
Економіки, що розвиваються	663 602	652 551	677 400	728 814	656 290	690 576	706 043	
Перехідна економіка	64 966	83 764	56 762	36 394	64 654	47 538	34 218	

Джерело: побудовано авторами за даними [10]

попередніх років, більше прямих іноземних інвестицій було спрямовано на економіки, що розвиваються, ніж у розвинені економіки (за винятком фінансових центрів Карибського басейну, які характеризуються нетиповим використанням прямих іноземних інвестицій та труднощами під час оцінювання). За 2018 р. 8 із 20 країн, що приймають ПІІ, були країнами з економіками, що розвиваються. Однак найбільше прямих іноземних інвестицій надійшло до Сполучених Штатів Америки, за ними йдуть Китай, Гонконг (особливий адміністративний регіон, SAR) та Сінгапур. Для більшості країн Латинської Америки та Карибського басейну, Африки та Південно-Східної Азії притоки ПІІ становлять понад 2% національного ВВП, відповідно, в Україні цей показник дорівнює 1,9%. Найбільшими світовими інвесторами були Японія, Китай та Франція. У 2017–2018 рр. частка розвинених економік у світових зовнішніх ПІІ знизилася з 65% до 55%, що пов'язано головним чином з різким падінням ПІІ з американських економік, а саме з 27% до менше 0.

У світовому вимірі ПІІ країн, що розвиваються, як групи країн зросло, але переважно внаслідок негативної тенденції у розвинених економіках. На країни, що розвиваються, припадають 40% світових ПІІ у 2018 р. Азія та Океанія зміцнили свої позиції у світі [10]. Загальні підсумки прямих іноземних інвестицій продемонстровано на рис. 2.

Іноземні інвестиції потрібні для прискорення економічного розвитку та політичної стабілізації, де найбільш вигідним способом фінансування є фінансування за допомогою прямих іноземних інвестицій, яке не приводить до збільшення зовнішньої заборгованості національної економіки держави. Оскільки ППІ передбачають наяв-

ність контролю над бізнесом та пов'язані з володінням матеріальних активів, вони забезпечують довгострокові вкладення нерезидентів. Індикатором зміни довіри інвесторів та рейтингу країни вважається динаміка ППІ в економіку країни та з країни. За даними Державної служби статистики України обсяг ПІІ зростав до 2014 р., проте у 2014–2018 рр. відбувається скорочення, а з 2019 р. спостерігається їх поступове збільшення. Станом на 31 грудня 2019 р. обсяг ППІ в Україну становив 35806,6 млн. дол. США (табл. 2).

Таблиця 2

Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіку України та з України у 2014–2019 рр., млн. дол. США

Рік	Прямі інвестиції в Україну	Прямі інвестиції з України
2014	53 704,0	6 702,9
2015	38 356,8	6 456,2
2016	32 122,5	6 315,2
2017	31 230,3	6 346,3
2018	31 606,4	6 322,0
2019	32 905,1	6 294,4
31 грудня 2019 р.	35 809,6	6 272,7

Джерело: складено автором за даними [6]

До основних країн-інвесторів у 2019 році, як і раніше, належать Кіпр (29%), Нідерланди (21,6%), Велика Британія (6,5%), Німеччина (5,2%), Швейцарія (4,7%), Австрія (3,5%) та Віргінські острови (3,2%) [6]. Такий розподіл перш за все пов'язаний з тим, що такі країни, як Кіпр та Британські Віргінські острови, є офшорними зонами, де ставки на основні податки дуже низькі. Основну час-

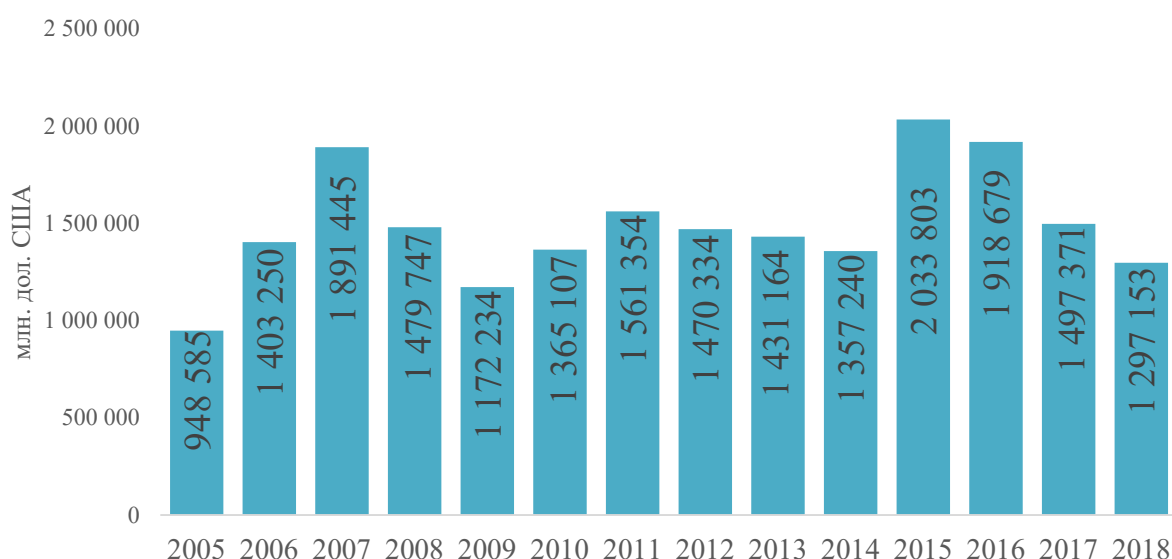

Рис. 2. Динаміка прямих іноземних інвестицій у світі у 2005–2018 рр. (внутрішні та зовнішні потоки, річний підсумок), млн. дол. США

Джерело: побудовано авторами за даними [10]

тину таких інвестицій складає український капітал, власники якого використовують компанії на офшорних зонах та «реінвестують» ці кошти у вигляді ПІІ в Україну. Коливання іноземних інвестицій з інших країн зумовлене вкладанням у банківський сектор, тому актуальним питанням є створення сприятливих умов для залучення реального іноземного капіталу. Країни-інвестори та розподіл прямих іноземних інвестицій в Україні зображено на рис. 3.

Географія іноземних інвесторів в Україні не є оптимальною та не відповідає структурі інвесторів, які спрямовують свої кошти у розвинені країни. Для вітчизняної економіки важливими є інвестиції з країн, які є технологічними лідерами та спеціалізуються на виробництві товарів з високою часткою доданої вартості. Такими країнами є члени Європейського Союзу (Франція, Італія, Німеччина), а також США та Японія. Отже, можемо відзначити з рис. 3, що частки з цих країн є незначними в структурі ПІІ України.

Щодо галузевих пріоритетів іноземних інвесторів, то ПІІ наявні в усіх галузях української економіки. Більшість інвесторів на українському ринку інвестує у галузі переробної промисловості, а також сферу оптової та роздрібної торгівлі, де

висока ліквідність та невисокі комерційні ризики. Також популярними є фінансовий сектор та сектор нерухомості, де не потрібні довгострокові капіталовкладення та освоєння нових технологій. Така структура ПІІ не дає змоги Україні повністю інтегруватися у глобальні ланцюги високої доданої вартості. Однією з причин такої структури українського ПІІ є низький відсоток експорту високотехнологічної продукції України серед країн світу, який складає 7,2% промислового експорту країни. Невідповідність ПІІ потребам модернізації економіки, зростання експорту високотехнологічної продукції країн світу приводять до закріплення сировинної спеціалізації економіки України на світовому ринку [11].

Інвестиційна привабливість регіонів України у 2019 р. є нерівномірною, а лідерами вже багато років залишаються місто Київ (52,8%), Дніпропетровська (10,7%), Київська (4,8%) та Донецька (3,9%) області [6]. Такий непропорційний розподіл ПІІ у регіональному розрізі посилює збільшення регіональних диспропорцій та послаблює економічні взаємозв'язки між регіонами України (рис. 4).

Основним фактором збільшення обсягу надходжень іноземних інвестицій і підвищення

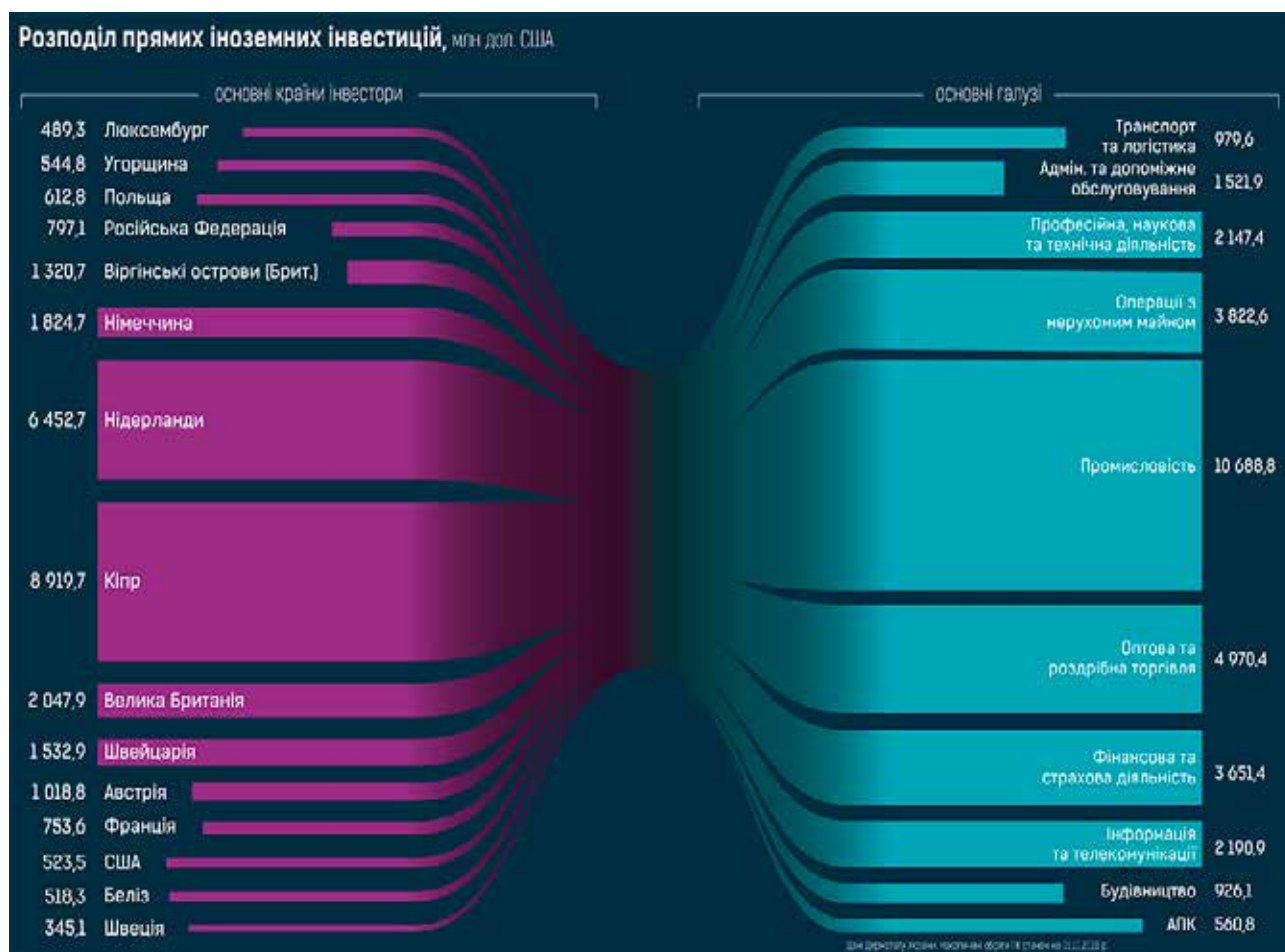

Рис. 3. Інвестори та розподіл ПІІ в Україні, млн. дол. США

Джерело: [11]

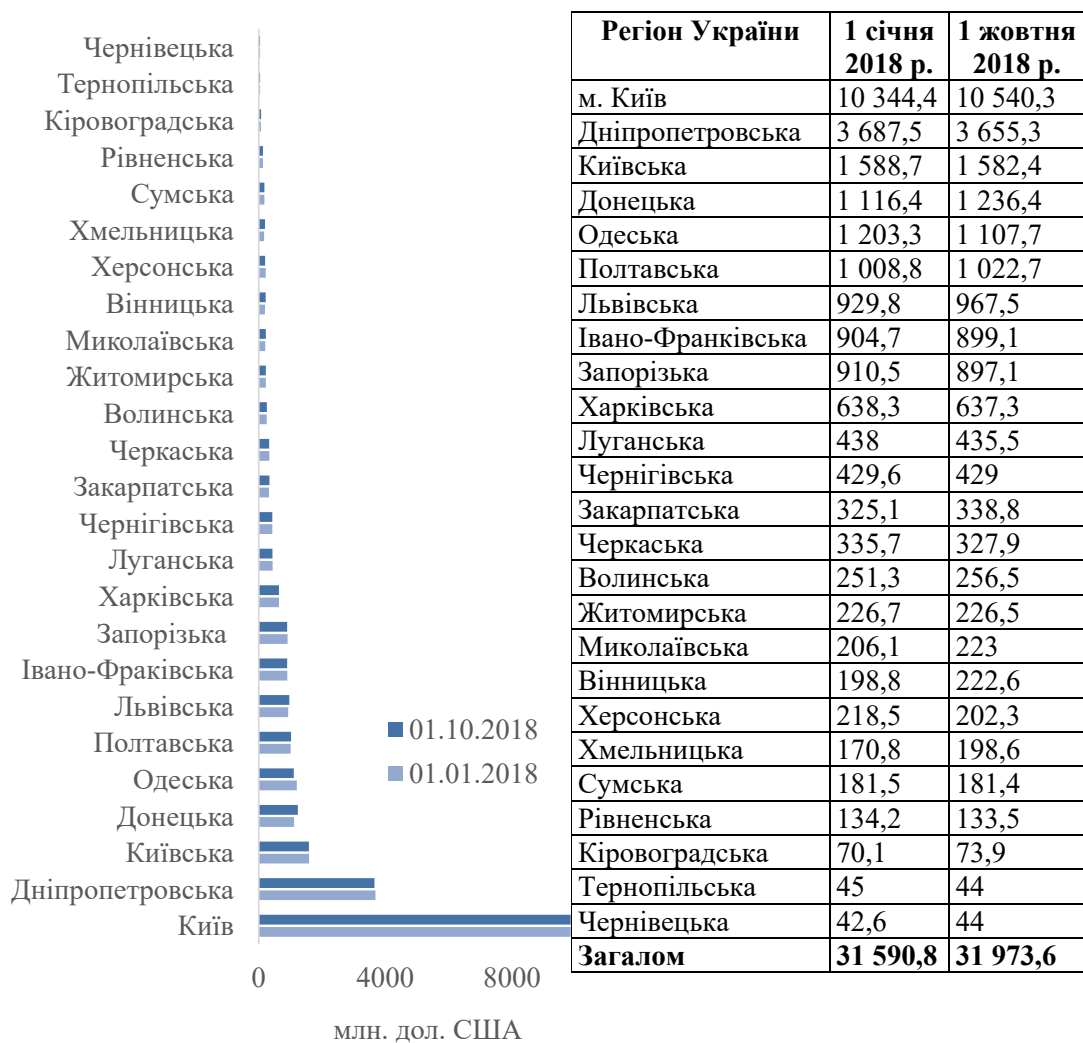

Рис. 4. Інвестиційний розподіл за регіонами України у 2018 р.

Джерело: [11]

конкурентоспроможності України є поліпшення інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості. Інвестиційний клімат можна оцінити за допомогою міжнародного рейтингу, який щорічно публікує Світовий економічний форум «Світовий звіт із конкурентоспроможності 2019», в якому Україна опустилась на 2 сходинки порівняно з минулим роком, посівши 85 місце зі 141 країни [8]. Щорічно Європейською Бізнес-Асоціацією (ЄБА) проводиться оцінювання інвестиційної привабливості, тобто дослідження, яке відображає стан бізнес-клімату на основі трьох компонентів, таких як оцінка інвесторами попереднього періоду, прогнози на найближчий період, оцінка поточного стану (позначка 1 – негативно, 3 – нейтрально, 5 – позитивно) [7]. За даними рис. 5 у 2014–2018 рр. індекс інвестиційної привабливості мав тенденцію до зростання. У 2017 р. та 2018 р. показник виходить за межу нейтральної позначки зі значенням 3,03 та 3,07 відповідно, на що вплинула низка позитивних факторів, таких як прийняття низки нових законів, розвиток електронних серві-

сів та діджиталізація економіки, відносна стабільність національної валюти, початок проведення реформ у сферах освіти, медицини, сільського господарства.

У 2019 р. індекс повернувся в негативну площину вперше з 2016 р., склавши 2,85. Незважаючи на попередні позитивні зрушення, в країні присутні негативні фактори, які не дають індексу досягти максимальної точки. До них належать високий рівень корупції, відсутність земельної та судової реформ, політична турбулентність, великий відсоток тіньової економіки, воєнний стан, відтік кваліфікованих кадрів [5].

Національний банк України провів оцінювання масштабів реінвестування капіталу в країні походження через інвестування «round tripping». Термін «round tripping» означає процес спрямування резидентами за кордон коштів, які потім вертаються в країну у вигляді прямих іноземних інвестицій. Впродовж 2010–2019 рр. обсяги ПІІ, у яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент («round tripping») складають 9,4 млрд. дол. США,

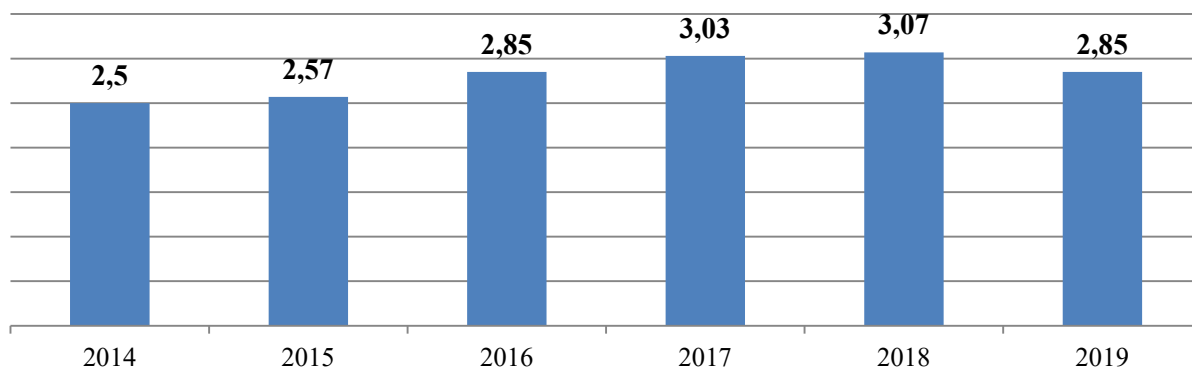

Рис. 5. Динаміка Індексу інвестиційної привабливості України за 2014–2019 рр.

Джерело: складено авторами за даними [7]

що дорівнює 22,8% від припливу ПІІ в Україну (41,3 млрд. дол. США) [12].

Найбільші обсяги інвестування «round tripping» спостерігались у 2010–2013 рр., перебуваючи на рівні 32,7% від загального обсягу ПІІ, з яких 87% інвестицій були спрямовані до підприємств реального сектору. У 2014–2015 рр. спостерігався відтік фінансових ресурсів з України за операціями, що пов'язані з політичними змінами в країні, а також початком воєнних дій на Сході. У 2016–2019 рр. відбулося поступове зростання чистого притоку коштів за операціями «round tripping», але вже в менших обсягах (рис. 6).

Приплив ПІІ в Україну «round tripping» у 2016 р. забезпечив 4,1%, у 2017 р. – 10,4%, у 2018 р. – 20,6%, у 2019 р. – 34,1%. Стосовно 2019 р. ці 34,1% дорівнюють 1 млрд. дол. США, з яких 88,9% обсягу складають інвестиції до реального сек-

тору. Найбільші обсяги операцій «round tripping» здійснювалися через Кіпр, Нідерланди, Швейцарію та Австрію [12]. Для порівняння частки «round tripping» у загальному обсязі прямих інвестицій з іншими країнами у відсотковому вимірі продемонстровані на рис. 7.

Україна сьогодні не здобула серйозних досягнень у забезпеченні національної конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. До основних проблем, які гальмують процес становлення позитивного іміджу та розвитку інвестицій загалом, можна віднести високий рівень корупції; недосконалість законодавчої бази; відсутність належного забезпечення розвитку інвестиційного ринку з боку влади; дефіцит високоосвічених та кваліфікованих фахівців; великий відсоток тіньової економіки; воєнний конфлікт; незадовільний рівень соціально-економічного розвитку економіки;

Прямі іноземні інвестиції в Україну (ПІІ), млн. дол. США

Рис. 6. Вплив операцій «round tripping» на обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну

Джерело: [12]

Частка round-tripping у загальному обсязі ПІ, %

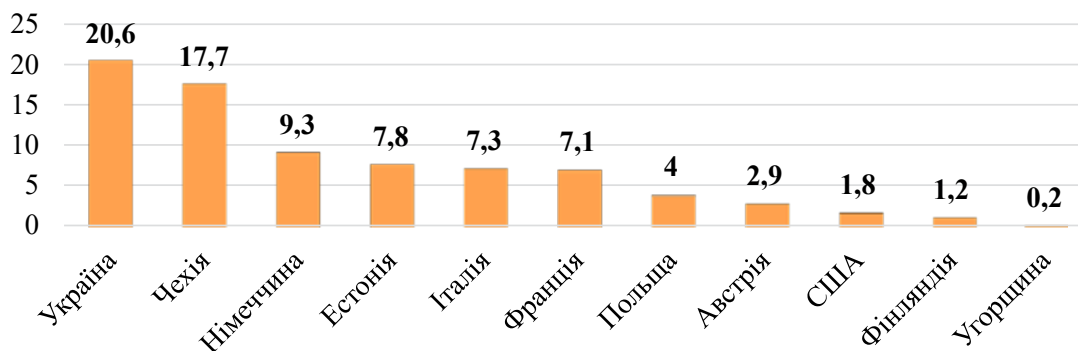

Рис. 7. Частка «round-tripping» у загальному обсязі запасів прямих інвестицій за окремими країнами, %

Примітка: дані щодо України, Фінляндії, Чехії, Італії, Польщі, США, Австрії відображені за станом на кінець 2018 р., Німеччини, Франції, Естонії, Угорщини – за станом на кінець 2017 р.

Джерело: [12]

неврегульованість податкової системи; складність реєстраційних та ліцензійних процедур; недовіру до судової системи; монополізацію ринків тощо.

Така тенденція до зниження обсягу іноземних інвестицій є наслідком низки невіршених проблем, що призводить до негативних наслідків як для інвесторів, які втрачають прибутки та вимушені покинути український ринок, так і для держави внаслідок погіршення інвестиційного іміджу та зниження рівня життя населення.

Однак, незважаючи на вказані вище недоліки, які впливають на інвестиційний клімат та високий ризик інвестування в Україні, існують також фактори, які приваблюють іноземних та вітчизняних інвесторів, серед яких слід назвати вигідне географічне розташування, природно-ресурсний потенціал, рівень розвитку промислового виробництва, значні трудові ресурси, ємність внутрішнього ринку, незадоволений попит населення [4].

Серед низки зрушень, що мають позитивний вплив на інвестиційну діяльність країни, варто виокремити початок судової та земельної реформ, лібералізацію валютного законодавства, демократичні президентські вибори, зниження рівня інфляції, початок діяльності Вищого антикорупційного суду, який має стати одним з ефективних правових засобів захисту інвесторів. Ключовими очікуваннями інвесторів залишаються зняття обмежень із валютного регулювання, боротьба з тіньовою економікою, політична стабільність, прозоре податкове законодавство, захист прав інтелектуальної власності та покращення інфраструктури тощо [5].

Неможливо оцінити майбутні темпи зростання інвестувань у фінансовий ринок країни без діючих державних стратегій щодо розвитку приватного економічного сектору в розрізі податкової системи, оскільки актуальною залишається проблема виведення грошових коштів з приватного бізнесу за кордон. Однак темпи зростання реформувань та вихід

українських стартапів за межі українського ринку говорять про подальший можливий ефективний розвиток із залучення іноземних інвестувань.

Незважаючи на певні досягнення, ще рано говорити про стабільний розвиток інвестиційної діяльності в Україні, адже для зростання інтересу до іноземного інвестування в Україні необхідно зрозуміти способи їх залучення та оцінити реальні можливості використання з огляду на законодавство. Якщо Україна зможе утримати та вдосконалити здобуті законодавчі реформування та прийняти ефективні стратегічні програми з вирішення наявних проблем, то це дасть змогу підсилити інвестиційний потенціал української економіки не тільки в короткостроковому періоді, але й в перспективі, оскільки саме зростання цього показника є важливою умовою переходу української економіки до стадії стійкого росту.

Висновки з проведеного дослідження. В результаті проведеного дослідження інвестицій в економіку України можна відзначити, що прямі іноземні інвестиції є визначальним фактором, який впливає на темпи економічного зростання та розвиток країни загалом, адже є основою для міжнародного співробітництва та соціально-економічного розвитку населення. Незважаючи на наявність конкурентних переваг, сучасні обсяги інвестицій є недостатніми, що зумовлено наявністю низки факторів, що негативно впливають на формування позитивного інвестиційного клімату. Перш за все ПІІ в Україну мають сприяти стійкому та збалансованому розвитку, структурній модернізації вітчизняної економіки, підвищенню рівня міжнародної конкурентоспроможності. Проте, незважаючи на наявні проблеми, Україна повільно, але досить упевнено просувається вперед до становлення позитивного інвестиційного іміджу, що має забезпечити приплив нових іноземних інвестицій. Все це формує не лише довіру іноземних інвесторів, але й їх упевненість у довгостроковій перспективі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 02.04.2020).
2. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр> (дата звернення: 02.04.2020).
3. Колупаєв Ю.Б. Проблеми залучення інвестиційних ресурсів в економіку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 8. С. 26–29.
4. Олешко Т.І., Козел А.М. Особливості залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Ефективна економіка*. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6979> (дата звернення: 08.04.2020).
5. Штепенко К.П., Забураєва О.Ю. Аналіз прямих іноземних інвестицій в економіку України та передумови необхідності їх залучення. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7040> (дата звернення: 09.04.2020).
6. Державний комітет статистики України : сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_uzed.htm (дата звернення: 10.04.2020).
7. European Business Association : сайт. URL: <http://www.eba.com.ua/uk> (дата звернення: 10.04.2020).
8. Global Competitiveness Report 2019. *World Economic Forum*. 2019. URL: <https://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2019> (дата звернення: 10.04.2020).
9. Денисенко М.П. Іноземне інвестування економіки України. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 7. С. 70–77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2016_7_10 (дата звернення: 11.04.2020).
10. UNCTADstat : сайт. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=96740> (дата звернення: 11.04.2020).
11. Маркевич К.В. Хто і як інвестує в Україну. URL: <http://razumkov.org.ua/statti/khto-i-iak-investuie-v-ukrainu> (дата звернення: 11.04.2020).
12. Оцінка обсягів прямих іноземних інвестицій, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент (round tripping) за 2010–2019 рр. URL: <https://bank.gov.ua/statistic> (дата звернення: 12.04.2020).
2. Pro rezhyhm inozemnogho investuvannja : Zakon Ukrainy from 19 mar. 1996 № 93/96-ВР. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр> (accessed 02 April 2020).
3. Kolupajev Ju.B. (2018) Problemy zaluchennja investycijnykh resursiv v ekonomiku Ukrainy [Problems of attraction of investment resources in the economy of Ukraine]. *Investment: practice and experience*. 2018. № 8. P. 26–29.
4. Oleshko T.I., Kozel A.M. (2019) Osoblyvosti zaluchennja inozemnykh investycij v ekonomiku Ukrainy [Features of attraction of foreign investments in the economy of Ukraine]. *An efficient economy*. 2019. № 4. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6979> (accessed 08 April 2020).
5. Shtepenko K.P., Zabuраjeva O.Ju. (2019) Analiz prjamykh inozemnykh investycij v ekonomiku Ukrainy ta peredumovy neobkhidnosti jikh zaluchennja [Analysis of foreign direct investment in Ukrainian economy and prerequisites for their involvement]. *An efficient economy*. 2019. № 5. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7040> (accessed 09 April 2020).
6. Derzhavnyj komitet statystyky Ukrainy. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_uzed.htm (accessed 10 April 2020).
7. European Business Association : site. Available at: <http://www.eba.com.ua/uk> (accessed: 10 April 2020).
8. Global Competitiveness Report 2019. *World Economic Forum*. 2019. Available at: <https://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2019> (accessed 10 April 2020).
9. Denysenko M.P. Inozemne investuvannja ekonomiky Ukrainy [Foreign investment of the economy of Ukraine]. *Current problems of the economy*. 2016. № 7. P. 70–77. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2016_7_10 (accessed 11 April 2020).
10. UNCTADstat : site. Available at: <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=96740> (accessed 11 April 2020).
11. Markevych K.V. (2020) Khto i jak investuje v Ukrainu [Who and how invests in Ukraine] : website. Available at: <http://razumkov.org.ua/statti/khto-i-iak-investuie-v-ukrainu> (accessed 11 April 2020).
12. Ocinka obsjaghiv prjamykh inozemnykh investycij, v jakykh kincevym kontroljujuchym investorom je rezydent (round tripping) za 2010–2019 rr. [Estimation of FDI in which the ultimate controlling investor is a resident (round tripping) for 2010–2019]. Available at: <https://bank.gov.ua/statistic> (accessed 12 April 2020).

REFERENCES:

1. Pro investycijnu dijalnistj : Zakon Ukrainy from 18 sep. 1991 № 1560-12. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (accessed 02 April 2020).